

پرسنٹس

گاہنے امہ علمی فرهنگی
دانشگاہ علوم پزشکی شیراز
سال پنجم، شماره ششم، پاییز ۹۹

کرون و کنفولانز اے فصلے

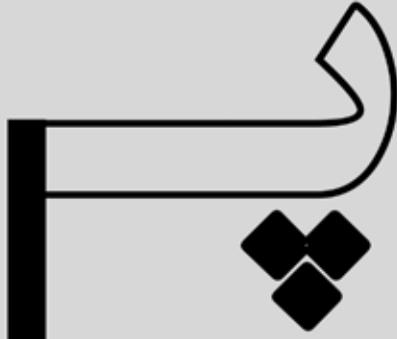

بھان پس از کرون

روں تزریق واکسن کنفولانز اے فصلے

۱	سخن سردبیر
۲	بیا باما مدارا کن
۳	مصاحبه با پرستاران
۵	نوزدهای که در بیست جهانی شد
	چالش‌های کادر درمان در طول
۱۰	شیوع کرونا ویروس
	آیاداروی منتب به امام
	کاظم(ع) در پیشگیری و درمان
۱۲	کرونا ویروس تاثیر دارد؟
	خودم که مخلص شما آنفولانزا
۱۵	شش ساله از اسپانیا
	روش تزریق واکسن آنفولانزا
۱۷	فصلی
۱۸	کرونا و آنفولانزا فصلی
	چین چگونه کرونا ویروس را در
۲۰	شروع سال نومهار کرد؟
۲۱	اووضع کرونایی
۲۲	جهان پس از کرونا
۲۴	منتخب احادیث
۲۵	یک جهان نامرد

گاهنامه پرستش، سال پنجم،
شماره ششم، پاییز ۹۹

صاحب امتیاز

کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده
پرستاری مامایی حضرت فاطمه(س)،
دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مدیر مسئول

مرتضی نصیری

سردبیر دانشجویی

نوال حیدری

سردبیر علمی

دکتر ندا جمالی مقدم

سردبیر فرهنگی

دکتر معصومه رامبد

رئیس شورای تحریریه

دکتر کاملیا ترابی زاده

مسئول نظارت پژوهشی

دکتر رکسانا جان قربان

مسئول نظارت آموزشی

دکتر فاطمه ویزسفر

مسئول نظارت فرهنگی

دکتر زهرا خادمیان

دبیر اجرایی

دکتر مژگان ریواز

نویسندها این شماره

نوال حیدری، حلیمه اسفندیاری،
ناهید توکل، غزال رحمانی، سجاد
محمدیان نسب، حسین افشاری،
سحر ساداتی، عادل سلیمانی فر،
امیرحسین بصری مرنجانی، فاطمه
اصغریان

طراح گرافیک

امیرزاده

سخن سردبیر

با اسمه تعالی

کرونا واژه‌ای به شدت آشنا که شاید دیگر از شنیدن حتی اسم آن خسته شده‌ایم. اما همه ما بر این باوریم که این واژه ناخوشایند غریبه آشنا، به ما خیلی چیزها آموخت. شاید تا زمانی که کرونایی وجود نداشت فکر نمی‌کردیم چقدر بدون ماسک و بی‌دغدغه نفس کشیدن لذت دارد. شاید یادمان رفته بود هوا و اکسیژن چقدر خوشمزه است! شاید نمی‌دانستیم چقدر به بودن در جمعبالی که بعضاً از آن‌ها شاکی می‌شدیم و تمایلی به حضور در آن‌ها نداشتیم، محتاجیم. نمی‌دانستیم چقدر به لمس کردن دستان عزیزانمان و حتی غریبه‌ای که اولین بار با او دست می‌دهیم، وابسته شده‌ایم. شاید یادمان رفته بود که نشستن در کنار دوستان و خانواده چقدر به ما آرامش می‌داد. شاید حتی فکرش را هم نمی‌کردیم چقدر تفکر و عملکرد ما بر سلامتی کل جامعه تأثیرگذار است. شاید هیچ‌گاه فکرش را هم نمی‌کردیم که گاهی انسان‌ها در مورد چیزی آگاهی و توانایی داشته باشند، ولی در اجرای آن سهل‌انگاری کنند. شاید نمی‌دانستیم روزی بباید که جان هم‌وطنمان در دست‌های ما باشد و با یک ماسک زدن و رعایت فواصل اجتماعی بتوانیم در حفظ جان عزیزانمان سهیم باشیم و هزاران شاید دیگر. چقدر دلمان برای دیدن چهره بدون ماسک هم‌دیگر و فشردن دستان هم‌دیگر تنگ است! چقدر بغض در گلو گیر کرده و فروخورده از دوری خانواده و از دست دادن عزیزان خانواده یا هم‌وطنمان داریم! همه ما از بودن در این بحران خسته شده‌ایم، ولی درس‌های مهمی که روزگار کرونا به ما یاد داده فراموش‌شدنی نیست. یکی از مهم‌ترین درس‌هایی که کرونا به ما داد، این بود که به علم ناکامل خود غره نشویم، قدر یکدیگر و نعمت‌هایی همچون نفس کشیدن، سلامتی، بودن در کنار خانواده و دوستان و هزاران نعمت دیگر را بدانیم. به امید روزی که روزگار بدون کرونا را باهم جشن بگیریم و روی ماه هم‌دیگر را ببینیم و دستان پرمه‌ر عزیزانمان را به گرمی بفساریم و قدردان نعمت‌های بیکران پروردگارمان باشیم. روزگارتان بی کرونا!

سیما مدارا کن

غزال رحمانی، دانشجوی کارشناسی پرستاری

اگر چاره مدارا است
بیا با ما مدارا کن
برو در آن طرف ترها
دلبستگی، کمتر کن
که ما هم زندگی داریم
بیا با ما مدارا کن
برو در زیر آن کشتی
برو در زیر آن جنگل
محو شو از این دنیا
که مارا کشته دادی تو
ز طفل و پیر و آن برنا
ز آن طبیب بی گناه
بیا رحمی بکن بر ما
برو زین جا
برو از کوه این دریا
از این شهر و از این دنیا
برو ای کافر بی دین
برو ای سایهات سنگین
برو دیگر توانی نیست
برو بر ما جهانی نیست
برو دیگر، برو از ما
برو از این دیار ما
که دیگر ما،
بریدیم ما

از این ماسک و از آن الکل
از این فاصله‌های بالاجبار
از آن گرمای تابستان
از سرفه‌های طولانی،
تسته‌های جان فرسا
بیا با ما مدارا کن
بیا از ما رهایی کن
بیا اصلاً گذشتم ما
تو با زور و تو با قدرت
و ما بازندگان جنگ
بیا با ما مدارا کن
که ما دیگر،
بریدیم ما...

مصاحبه با پرستاران

پرستار بخش آی سی یو کووید

که برنامه ما از طرف دانشگاه آمد که گفتند کلاً مرخصی‌های ما کنسل شود و چون بیمارستان و در کل کشور دچار بحران هست، ما باید آمده باش باشیم و شیفت‌های مختلف هم برای ما گذاشتند و گفتند باید دو هفت‌هی عید را هیچ تماسی نداشته باشیم و جایی هم که نمی‌توانستیم برویم. خودمان هم خیلی رعایت می‌کردیم. البته تقریباً تا ۱۰ عید یک مقدار باثبات‌تر شد یعنی تعداد مريض‌هایمان کمتر شد و اینکه تعداد مريض‌های کووید هم به نسبت کم بود. از بچه‌ها می‌شنیدم که خیلی کم پیش می‌آید که بیماری مراقبت خیلی زیادی بخواهد مگر اینکه مريضی باشد که کیس مشترک خیلی جاهای دیگر است. مثلًا کیس مشترک داخلی یا جراحی است که دچار کووید هم شده است و مشکل‌دار هست. ما فکر نمی‌کردیم که حجم بیماری اینقدر زیاد باشد تا بعد از عید اوضاع تا حدودی باثبات شد و بخش ما دوباره برگشت و بچه‌ها هم مشغول به کار شدند تا تیرماه که آمار خیلی بالا رفت و تیرماه بخش سی سی یو ۳ را کووید کردند. اول با ۱۷ تخت و بعد با ۲۲ تخت آن را راهاندازی کردند. بخاطر اینکه حجم مريض‌ها خیلی زیاد بود، مجبور شدند ۲ بخش دیگر هم کووید کردند. یکی آی سیو جراحی قلب بود که تبدیل به آی سی یو کووید ۱ شد و ۲ تا هم از بخش‌های اطفال بود که یکی از آن‌ها مربوط به اتفاقات بود و به اتفاقات کووید اطفال تبدیل شد و یکی هم آی سی یو بود که به آی سی یو کووید اطفال تبدیل کردند و همیشه هم پر بود.

که اولین گزینه‌ای که منتشر شد در قم بود و ما تصور می‌کردیم که یک سرماخوردگی ساده است و شاید هم چین چیزی نباشد ولی بعد که آرام آرام پیشافت کرد، تقریباً ۱ ماه قبل از عید یعنی اسفند و فروردین شدت‌ش در شیراز اوج گرفت. آن زمان مخصوصاً در اسفند یک بخش بیشتر به کووید اختصاص داده نشده بود، که به آن منطقه‌ی گریзон می‌گفتند که در اتفاقات بود و شاید آن زمان یکی مثل من عمق فاجعه را درک نمی‌کردم. فکر می‌کردم یک بازی سیاسی یا چیز دیگری هست. به هرشکلی که بود فکر نمی‌کردم تا این حجم از گستردگی را داشته باشد. قبل از عید بخش ما یعنی سی سی یو جدید تعداد مريض‌هایش خیلی کمتر شد و این روند تا ۵-۶ فروردین که تعداد مريض‌هایمان معمولاً کم بود، ادامه پیدا کرد. از طرف دیگر چون تعداد مريض‌هایمان کم بود قاعدتاً بچه‌هایمان به عنوان کمک در بخش‌های مختلف کار می‌کردند. آن زمان داخلی عمومی ۲ بیمارستان نیز بخش کووید شده بود. ترس خیلی فاحشی بین همه بود، که مثلًا همه احساس می‌کردند و می‌گفتند ما الان کووید گرفتیم. مثلًا یک سرماخوردگی ساده یا یک گلودرد خیلی ساده، همه بچه‌ها می‌ترسیدند و یا می‌گفتند تست انجام بدھیم. ولی خب در کل یک مقداری باثبات‌تر بود تا ۴-۵ عید

سلام. امیدوارم حالتون خوب باشد. در خدمت خانم زهرا زارع از پرستاران خوب بخش آی سی یو ۲ کووید نمازی هستیم. سلام عرض می‌کنم خانم زارع. امیدوارم حالتون خوب باشد. متشرکم. من هم سلام عرض می‌کنم خدمت شما و بقیه‌ی همکارانتان. والا من عضو خیلی کوچکی از این مجموعه هستم.

اختیار دارید. ولی تا آن جایی که بخواهم بگویم، من الان ۱۳ سال هست که در بیمارستان نمازی کار می‌کنم. اول در بخش کاردیو بودم. ۲ سال طرح را آنچا گذراندم و بعد به سی سی یو جدید رفتم. تقریباً ۹ سال آنچا مشغول به کار شدم و در حال حاضر ۲ ماه است که در بخش آی سیو کووید مشغول هستم.

الآن ۱ سال هست که کووید شیوع پیدا کرده است. اوایل واکنش بیمارستان چطور بود و شما چه احساسی داشتید؟ در ابتدا هیچ کس تصور نمی‌کرد که به این شکل پیش بیاید و با این شدت درگیر کند. برای مادر حاد یک خواب بود. مخصوصاً زمانی

يعنى علاوه بر افراد سن بالا،

جوان هم زیاد می بینید؟

بله، حتی بچه های کوچک هم بودند که درگیر می شدند. خلاصه من به تناسب یک سری چیزها دوست داشتم، کمک کنم، همکاری کنم. چون احساس می کردم آدم دینی به گردن دارد. به سی سی یو ۳ که همان موقع تا کووید بود، درخواست دادم و موافقت شد. البته واقعاً اینجا جهنم بود. از آبان من آمدم اینجا و اینکه شب های اول واقعاً خیلی بد بود. ما مریض های مختلف داشتیم. اگر من بخواهم از آن ها تعریف کنم، شاید هیچ کس باور نکند. شبی هم بود که ۴ فوتی داشتیم که دم درب بخش کلاً ردیف می شد و یکی یکی به سردهخانه می رفت. تا این حد بود که ما اصلاً باور نمی کردیم، یکشب من این قدر عصبی شده بودم. چون بخش آن موقع تجهیزات آن چنانی آی سی یو نداشت که به ما تجهیزات آی سی یو بدهند. یک سری آمو برقی های کوچکی داشتند و می گفتند با همین ها بسازید و ما هم نمی توانستیم کار مؤثری برای مریض انجام بدهیم، نه می توانستیم درست و حسابی مریض هایمان را به دستگاه وصل کنیم و مریض های فوتی پر بودند. مریض های جوان هم بودند.

من این را هیچ وقت فراموش نمی کنم، شاید مثلًا جزو معبد شیفت هایی بود که هیچ وقت از خاطرم نمی رود. ۳ مریض به ما دادند. چهارمی هم می خواستند به ما بدهند، که بیمار سومی فوت شد. یک پیرمرد ارتشی جانباز بود. بلا فاصله که از درب بخش بیرون رفت چون حجم انفاقات خیلی زیاد بود و مریض های خیلی زیاد بودند، ما را مجبور کردند مریض چهارم را هم بگیریم. مریض چهارم را که گرفتیم، آقای جوان تقریباً ۴۰ ساله بود. خانمش دم درب ایستاده بود. یک دستگاه آمبوبرقی داشتیم بالای سر مریض گذاشتیم، ولی متأسفانه دستگاه تاثیر کافی رو نمی داد. چون آمبوبرقی واقعاً توانایی ونتیلاتور را نداشت. آن شب آن مریض ساعت ۶:۳۰ صبح بود که فوت کرد و خانمش دم درب ایستاده بود و نمی دانست. همین طور راه می رفت، مدام اشک می ریخت و می گفت که این هیچ بیماری زمینه ای نداشته است. بعد که دکتر سینه اش را نگاه کرد، به فاصله‌ی ۱ هفته سینه مریض

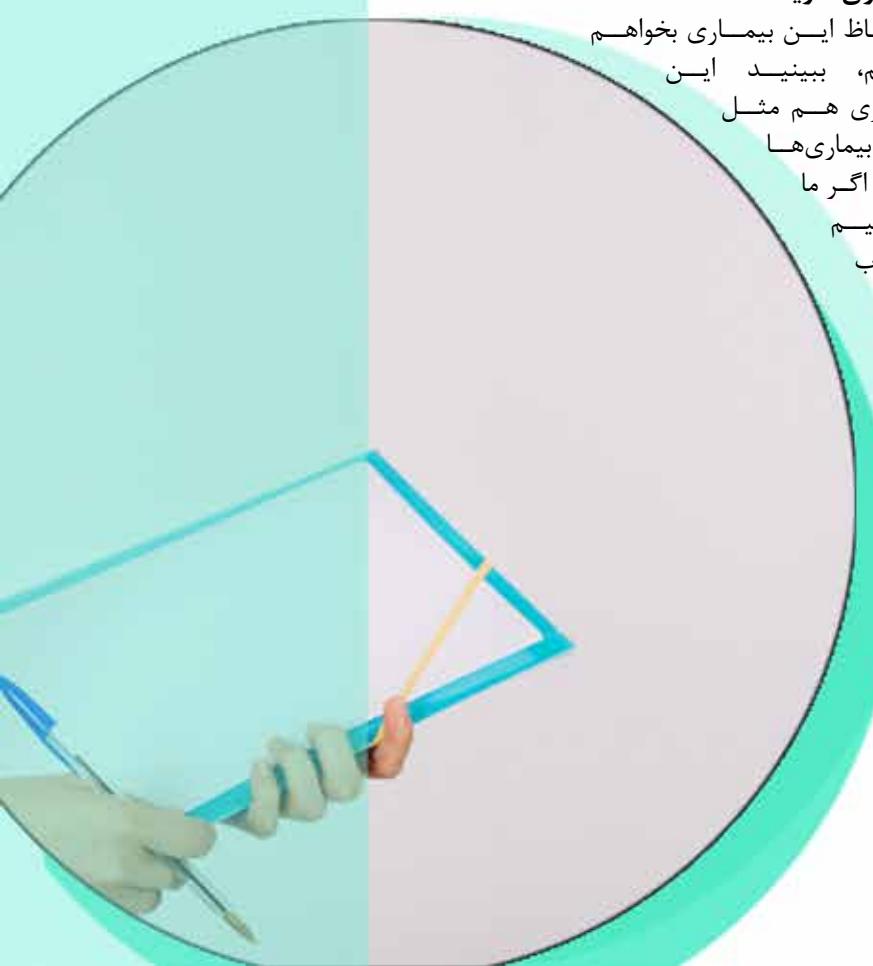
از ۲۰ درصد که درگیری کرونا داشت به ۷۰ درصد درگیری کرونا رسیده بود و دکتر گفت که این ریه‌اش خیلی درگیر بوده است. ولی بعد بخش آی سی یو به نسبت بهتر شد. تجهیزات به ما دادند. مریض هایمان که بسترهای شیوند، مریض های خوبی نیستند. من هیچ وقت در این عمر ۱۳ ساله کاریم اصلاً یاد نمی آید که مریض به دستگاه وصل شده باشد و دستگاه جواب ندهد. و این بخارطه درگیری ریه‌ی مریض و گفت این بیماران ریه ندارند که بخواهد برایش اکسیژن رسانی خوب داشته باشد و شاید به جرات بتوانم بگویم از هر ۱۰ مریض کووید که زیر دستگاه می‌رود شاید ۱ بیمار جان سالم به در ببرد. بقیه آن ها اکثراً می‌میرند. شاید مثلًا مشکل جراحی داشته باشند ولی خب کووید روند فوت آن ها را سریع تر می کند. ولی از یک طرف دیگر هم وقتی می‌بینیم یک مریضی که اصلاً هیچ امیدی به او نداشتیم و الان از دستگاه کاملاً جدا شده و دکتر دستور ترخیص را داده است، چون ۲-۳ مورد این جوری داشتیم، آدم امیدواری به زندگی پیدا می کند. ولی در کل بیماری خیلی وحشتناکی است.

چه پیشنهادی به دانشجویان پرستاری دارید؟
از لحاظ این بیماری بخواهم بگوییم، ببینید این بیماری هم مثل بقیه بیماری ها است. اگر ما بخواهیم حساب کنیم، ما

متشرکم. آخرین توصیه‌تان به مردم چه چیزی هست؟

ما کوچکتر از اونی هستیم که بخواهیم به مردم مان بگوییم این کار انجام بدھید یانه. ولی مواطن خودشان باشند.

ممnon. دستتان درد نکند. عالی بود.

COVID-19

نوزدهای که در بیست جهانی شد !!!

سجاد محمدیان نسب، دانشجوی کارشناسی پرستاری

۱۳۹۸

۱۹

ویروس‌های کرونا خانواده بزرگی رسمی در تاریخ ۳۰ بهمن ۹۸ تأیید شد. ناقلین روشن و خاموش یا با و بدون از ویروس‌ها هستند، که می‌توانند ۱۱ مارس ۲۰۲۰ به عنوان یک بیماری عالمت!!! انسان‌ها و حیوانات را بیمار کنند. تعداد زیادی از ویروس‌های کرونا که تاکنون شناخته شده‌اند موجب ابتلاء به طفی از عفونت‌های دستگاه تنفسی در انسان‌ها می‌شوند، که از سرماخوردگی تا ابتلا به بیماری‌های شدیدتری مانند سندروم تنفسی خاورمیانه (MERS) و سندروم حاد تنفسی (SARS) متغیر هستند. ویروس کرونایی که تازگی کشف شده است، عامل ابتلا به بیماری کووید-۱۹ است. اولین مورد بیماری در دسامبر ۲۰۱۹ در شهر ووهان چین استان هوئی تأیید شد. اولین مورد بیماری در ایران به صورت باشندگان ایرانی در شهر اسلام‌آباد غربی تأیید شد. این بیماری در ایران از ۲۰۲۰ بهمن ۹۸ تا ۳۰ بهمن ۹۸ تأیید شد. این بیماری در ایران از ۲۰۲۰ بهمن ۹۸ تا ۳۰ بهمن ۹۸ تأیید شد.

ویروس می‌سازد. IgM در مدت دو هفته ساخته و سپس سطح آن افت می‌کند. IgG حدود ۴ هفته ساخته می‌شود ولی دوام بیشتری دارد.

تنهای سلاح‌های همگانی مبارزه با کرونا

!!!

- قانون دست به دست هم ندهیم.

- استفاده از ماسک در همه مکان‌هایی که با افراد دیگر در ارتباط هستیم.

- استفاده از ماسک در حین ورزش کردن: استفاده از ماسک در حین ورزش کردن توانایی نفس کشیدن را کاهش می‌دهد و همچنین عرق باعث خیس شدن ماسک، دشواری تنفس و رشد میکرووارگانیسم بر روی ماسک خواهد شد، بهترین راه

بافت‌های قلب و بروز بیماری‌های عفونت قلبی و درنهايت سکته قلبی هستند.

از علایم جدید این بیماری: کاهش شنوایی، قرمزی چشم‌ها، لکه‌های قرمز و راش‌های پوستی، راش‌های ماکولو پاپولار، اگزانتماتوس و کهیر هستند. بیشتر این

ضایعات پوستی در تنه بیماران هستند و خارش کمی دارند.

بعضی از ناقلين این بیماری ممکن است هیچ‌کدام از علامت‌های بیماری را نداشته باشند که به آن‌ها ناقل خاموش یا بدون علامت گویند.

تست‌های آزمایشگاهی تشخیص بیماری: PCR، CT، آزمایش آنتی‌بادی، که این دو نوع آنتی‌بادی IgM و IgG را بدن علیه

تب بالای ۳۸ درجه: در صورتی که سایر بیماری‌های دیگر که باعث افزایش دمای بدن می‌شود را رد کنیم.

۳. خستگی مفرط

۴. تنگی نفس، افرادی که تنگی نفس آن‌ها به صورت غیرقابل تحمل باشد، در بخش‌های بیمارستانی بستری می‌شوند. این تنگی نفس می‌تواند با درگیری وسیع یا جزئی ریه همراه باشد.

از علایم دیگر این بیماری می‌توان مشکلات گوارشی (مانند بی‌اشتهاای، تهوع، استفراغ، اسهال و ...)، درد، کوفتگی، گرفتگی بینی، آبریزش بینی، گلودرد، از دست دادن حس بویایی و چشایی که این دو مورد به صورت موقتی هست، تأثیر روی

می‌تواند محیط دهان را تمیز نگه دارد.

- تقویت سیستم ایمنی با مصرف مواد غذایی پخته شده، سبزیجات و ویتامین‌ها و همچنین استفاده از مایعات زیاد از راههای مفید و مؤثر مقابله با این بیماری منحوس است (ویتامینی چون D می‌تواند با تقویت سیستم ایمنی در روند بهبودی مؤثر باشد). هرچه سیستم ایمنی قوی‌تر باشد، امکان مبتلا شدن کمتر است نه اینکه مبتلا نمی‌شویم.

که اکثر مردم رعایت نمی‌کنند و نمی‌دانند که از راههای مؤثر در امان ماندن از این ویروس است.

- استفاده از غرغره با محلول آب و نمک استریل و دهان‌شویه‌ها در از بین بردن کرونا هیچ تأثیری ندارند، اما با تمیز نگهداشت محیط دهان می‌توان از انتشار و انتقال آن جلوگیری کرد.

- غرغره با شربت دیفن‌هیدرامین نیز در از بین بردن کرونا تأثیر ندارد، اما

پیشگیرانه در حین ورزش رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی هست.

- شستشوی صحیح دست‌ها با آب و صابون، مایع دستشویی و مواد ضدغوفونی کننده دست به مدت ۲۰ تا ۳۰ ثانیه بعد از هر نوع فعالیتی در بیرون از خانه و حتی در داخل خانه.

- ضدغوفونی کردن سطوح و لباس‌ها با مواد ضدغوفونی کننده مخصوص سطح و لباس بعد از هر بار بیرون رفتن از خانه.

- رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی

فاصله_گذاری

درمان کرونا نمی‌شود، بلکه ممکن است باعث مقاومت باکتریایی شده و روند بهبودی را نیز به تعویق بیندازد.

کرونا با کسی تعارف ندارد!!!

ویروس کرونا به صغیر و کبیر، به اعتیاددار و بدون اعتیاد رحم نمی‌کند. به هر کس برسد زهر خودش را می‌ریزد، سعی کنید خودسرانه آن نه تنها باعث

ویتامین D خطر آفرین است. درمانی که بدون مجوز

ماند!!!

استفاده از داروی هیدروکسی کلروکین در درمان این بیماری.

با مطالعاتی توسط سازمان بهداشت جهانی رد شد.

آن‌تی‌بیوتیک‌ها در درمان باکتری‌ها کاربرد دارند، اما کرونا یک ویروس است، مصرف خودسرانه آن نه تنها باعث

ابهامت ویتامین D !!! بر اساس تحقیقاتی که انجام شده ویتامین D می‌تواند باعث کاهش عوارض و جلوگیری از مرگ در افراد مبتلا به کووید ۱۹ شود اما نمی‌توان به طور قطع و یقین اعلام کرد که ویتامین D باعث بهبودی و جلوگیری از مبتلا شدن فرد به بیماری کووید ۱۹ نمی‌شود. مصرف بیش از حد و خودسرانه

این ویروس با ورود از طریق بینی، دهان، چشم و گوش می‌تواند باعث بیماری ما شود.

این ویروس در ترشحات بدن وجود دارد. درنتیجه هرگونه تماس با ترشحات بدن فرد آلوده می‌تواند باعث بیماری شود. برای همین یک فرد آلوده به ویروس کرونا لازم است از سرویس بهداشتی جداگانه استفاده کند و همچنین اتفاقی جدا

و مخصوص برای آن در نظرگرفته شود تا موجب انتقال به دیگری نشود.

این ویروس پس از ورود به بدن می‌تواند دوره نفاهتی تا ۱۴ روز را در پیش بگیرد، یعنی تا ۱۴ روز می‌تواند در بدن تکثیری بدون علامت داشته باشد. بهطور میانگین یک فرد پس از ابتلا ممکن است بعد از ۵ الی ۷ روز علایم را نشان دهد.

نوش دارو بعد از مرگ!!!

ناقل‌هایی که علایم را نشان می‌دهند. بدون شک خطرناک هستند و می‌بایست فاصله اجتماعی ۱ تا ۲ و حتی بیشتر را با آنان رعایت کرد و در صورت کمک به آن‌ها یا انجام پروسیجری خاص برای آن‌ها باید ماسک، دستکش و گان بپوشیم و اصول بهداشتی را رعایت کنیم. اما افرادی که ناقل هستند و علامتی ندارند چه می‌شود ؟؟؟ هنوز اطلاعات محکم و

اری-اجتماعی

است». پس این جمله را از خودمان نگیریم و بدانیم که ناتوانی از نفس کشیدن واقعاً سخت است. کرونا هنوز قربانی می‌گیرد ....

منابع:

1. World life expectancy news
2. www.who.int

قبل استنادی منوط به اینکه چطور فرد ناقل بدون علامت را بتوانیم بدون آزمایش مشخص داشته باشد بایستی نکات بهداشتی رو رعایت کرد و گرنه نوش دارو بعد از جهت اطمینان و حفظ مرگ دیگر فایده ندارد. برای جلوگیری از انتشار و انتقال این ویروس باید «هر نفسی که فرو نکات بهداشتی رو رعایت می‌رود ممد حیات و چون برآید مفرح ذات کنیم. حتی اگر یک

یکی از گروههای اصلی که در طی شیوع بیماری کرونا ویروس تحت فشار زیاد با منابع و امکانات ناکافی قرار دارند، قادر درمان است. از کارکنان مراقبت سلامت در طی شیوع انتظار می‌رود که ساعت‌های طولانی تحت فشار زیاد با منابع و امکانات ناکافی کار کنند و همچنین خطرات ذاتی تعامل نزدیک با بیماران را نیز پذیرند. قادر درمان نیز شبیه افراد دیگر جامعه با مشکلاتی نظری آسیب‌پذیر بودن نسبت به خود بیماری و همچنین شایعات و اطلاعات نادرست روپرتو هستند، که منجر به افزایش سطح اضطراب آن‌ها می‌شود و این اضطراب وقتی شاهد مبتلا شدن و یا مرگ همکاران خود به بیماری باشند، به شدت افزایش می‌یابد. به طور کلی کارکنان مراقبت از سلامت که در معرض بیماری کرونا ویروس ۲۰۱۹ هستند، از لحاظ روان‌شناسی تحت استرس شدید قرار دارند.

مطالعه‌ای که در زمان شیوع کرونا ویروس سارس انجم شده، نشانگر آن است که کارکنان تحت تأثیر ترس از آلودگی و آلوده کردن خانواده، دولستان و همکاران قرار داشتند. مراقبت از کارکنان مراقبت‌های بهداشتی مبتلا شده به عنوان بیمار و در عین حال همکار از نظر هیجانی برایشان سخت بود و ننگ اجتماعی و انسوای بین فردی از نگرانی‌های عمده آن‌ها بود. پژوهش بر روی قادر درمان در شیوع آنفلوآنزا H1N1 در کشورهای اروپایی نیز نشانگر آن است که قادر درمان در زمینه ارتباط با چالش‌هایی نظری ارتباطات اولیه قادر درمان، حجم بالای اطلاعات و در زمینه ظرفیت‌ها با چالش‌هایی نظری نظریت ضعیف و کمبود تجهیزات بخش مراقبت‌های ویژه روپرتو بودند.

تعداد روز افزون موارد تأیید شده و مشکوک، فشار زیاد کار، کاهش وسائل محافظت شخصی، پوشش گسترده رسانه‌ها، نداشتن داروی خاص و احساس عدم حمایت کافی از آن‌ها، همگی منجر به فشار روانی کارکنان مراقبت‌های بهداشتی می‌شود.

یافته‌های پژوهش در مورد چالش‌های پیش روی قادر درمان شامل ۹ مضمون اصلی می‌باشد که در ادامه به آن‌ها خواهیم پرداخت.

۱- آشتفتگی روانی و هیجان‌های منفی: قادر درمان احساس غم و افسردگی از فوت ناگهانی و دردناک بیماران و بیان این موضوع به خانواده‌شان، احساس نالمیدی و درمان‌گی، نگرانی و اضطراب از عود بیماری، وحشت‌ناک بودن بیماری به علت برچسب کرونا، احساس گناه از ناکارآمدی درمان و از ناقل بودن و انتقال بیماری به سایرین، ادامه افکار منفی و همراه با اضطراب در هنگام برگشت به خانه، ترس از مبتلا شدن به بیماری در مورد خود و اطرافیان، از دست دادن شغل، ترس از عقوبات الهی و ترس از دست دادن موقعیت‌های ازدواج را تجربه نمودند. همچنین در فرآیند خواب تغذیه و استراحت آن‌ها تداخل ایجاد شده بود.

۲- تجربه سختی و فشار کاری: دشواری استفاده از پوشش‌های محافظ «لباس مخصوص، ماسک»، شستشوی مداوم و تعویض لباس، ایجاد ردماسک روی صورت، کاهش پرسنل کاری مشغول به کار در بخش بیماری کرونا ویروس از جمله سختی‌های قادر درمان گزارش شد.

حلیمه اسفندیاری دانشجوی کارشناسی پرستاری

می نمودند.
این پژوهش ما را به
این سمت رهنمون
می سازد که در
شروع و همه گیر
شدن بیماری کرونا
ویروس کادر درمان استرس،
اضطراب و تعارض زیادی را
تجربه کرده و ابهام زیادی در
مورود انجام کار داشتند. فضای
درمانی کاملاً یأس آور بوده که علت آن
عدم آگاهی کافی، ترس از ابتلا و انتقال
آن به سایر اعضای خانواده و مخالفت
آنان بوده است. بدین جهت پیشنهاد
می گردد که در شروع بیماری های
کرونا ویروس و سارس که سرعت
انتقال و میزان فشار کاری کادر درمان
بالا می باشد، استفاده از متخصصین
سلامت روان در به کار گیری نیروهای
آموزش دیده برای کار در شرایط بحرانی
و استفاده از مشوق ها و حمایت های
مادی و معنوی و آموزش دادن اطلاعات
لازم در مورد بیماری مؤثر می باشد.

منبع:

فتحی الهام، ملکشاهی بیرانوند فاطمه،
حاتمی ورزنه ابوالفضل، نوبهاری علی.
چالش های کادر درمان در طول شیوع
کرونا ویروس: مطالعه کیفی. تحقیقات
علوم رفتاری. ۱۸؛ ۱۳۹۹ (۲) : ۲۳۷-۲۴۸.

در بیمارستان تعارض داشتند. از طرفی
نسبت به بیماران احساس شفقت
می کردند، با آنها همانندسازی
کرده و نگرانشان بودند و از عدم
رسیدگی احساس گذار می کردند،
از طرفی ترس از ابتلا و یا از
دست دادن شغل و احساس
بی عدالتی از عدم حضور سایر
پزشکان در آنها تردید
ایجاد می کرد و منجر به
ایجاد تعارض درونی بود.

۷- کاهش روابط بین فردی و
استیگمای کرونا: دوری خود از اطرافیان
آن به دلیل ترس از انتقال و احساس
تنها یی و دوری از اطرافیان به علت ترس
از مبتلا شدن از تجارت کادر درمان بود،
که منجر به احساس تنها یی و عدم
دریافت کافی حمایت های اجتماعی و
دریافت استیگما می شد.

۸- اختلاف نظر و تعارض با اعضاي
خانواده: مخالفت اعضای خانواده از
حضور کادر درمان در محیط بیمارستان
بالاخص زنان و در ابتدای شیوع افزایش
تعارض با خانواده مبدأ، همسر و فرزندان
از این موارد بودند.

۹- تجربه ناکامی و درمان دگری به علت
ماهیت بیماری: شرکت کنندگان در بیان
تجارب اشاره کردند که در برخورد با
این بیماری با توجه به مرگ ناگهانی
و بدون علامت و غیرقابل پیش بینی
احساس ناامیدی، درمان دگری و ناکامی

۳- عدم به کار گیری متخصصان
سلامت روان و کمبود مهارت های
روان شناختی: تعدادی از کادر درمان
اشاره کردند که به اندازه کافی از
مهارت های روان شناختی برای مدیریت
استرس و مدیریت تعاملات خانوادگی
بهره مند نبودند و نیاز به آموزش در
این زمینه داشتند.

۴- عدم آمادگی کافی در مقابله با
بیماری: کادر درمان در بیان تجربیات
خود اذعان داشتند که در ابتدای شیوع
بیماری به دلیل عدم آمادگی کافی،
تجهیزات کافی نبود، تعداد پرسنل با
توجه به سرعت رشد بالای بیماران
ناکافی بود و حتی تعدادی از پرسنل نیز
انصراف داده بودند.

۵- کمبود دانش تخصصی و تجربه
کافی ویژه این بیماری: اغلب کادر
درمان بیان نمودند که دانش تخصصی
کافی در مورد ماهیت بیماری، با فرآیند
و نحوه عملکرد بیماری کرونا ویروس،
نحوه درمان، پیش بینی سرعت شیوع و
حجم بیماری و احتمال عود نداشته و
از مهارت های کافی در نحوه مقابله با
این بیماری را بهره مند نبودند. همین
موضوع زمینه ساز آشنا ترکی های روانی
بیشتر بود.

۶- تجربه تعارض شغلی: تعدادی
از پرسنل درمان به این موضوع اشاره
کردند که در مورد حضور یا عدم حضور

آیا داروی مناسب به امام کاظم (ع) در پیشگیری و درمان کرونا تأثیر دارد؟

 نوال حیدری، دانشجوی دکتری پرستاری

مرحوم شیخ حر عاملی در کتاب وسائل الشیعه ۱۱۲ روایت از این کتاب را انتخاب کرده که همگی آنان به خاطر مجھول بودن راویان ضعیف هستند، گفت: «در هر حال بین صاحب کتاب طب الائمه و امام معصوم سه راوی وجود دارد، راوی اول: «السری بن احمد بن السری» که مجھول است و حتی یک روایت در کتب اربعه ندارد، نفر دوم: «یحیی بن یحیی الارمنی» نیز مجھول و دارای توثیق نیست، راوی سوم، محمد بن سنان است که مورد اختلاف بزرگان است و مشهور او را تضعیف می‌کنند، لذا این روایت از نظر سند به هیچ عنوان معتبر نیست». متن روایت بدین شرح است: امام رضا علیه السلام می‌فرماید: «امام کاظم (علیه السلام) بیمار شدند و پزشکان نزد ایشان آمدند و برایشان نسخه‌های عجیب نوشته‌اند، حضرت فرمودند: به کجاها می‌روید؟! به سید و آقای این داروها اکتفا کنید.

هلیله و رازیانه و شکر در سه ماه اول تابستان (فصل گرما)، در هر ماه سه مرتبه و در سه ماه اول زمستان (فصل سرما)، در هر ماه سه روز و سه مرتبه (صرف می‌شود) و به جای رازیانه، مصطکی قرار داده می‌شود؛ پس (فرد) به بیماری مبتلا نمی‌شود مگر بیماری مرگ».

۱. کتب اربعه یا اصول اربعه چهار کتاب حدیثی است که شیعیان آن‌ها را معتبرترین منابع حدیثی خود می‌دانند و عبارت‌اند از: الکافی، مَنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيْهُ، تهذیب الاحکام و الْإِسْتِبْصَار.

از آنجایی که این روزها راجع به تأثیر معجزه‌آسای داروی مناسب به امام کاظم (ع) در درمان کرونا ادعاهای بسیاری به گوش می‌رسد، در این مجال به بررسی این مسئله از دیدگاه‌های مختلف پرداخته شده است. برخی حکما اذعان نموده‌اند که این دارو می‌تواند جهت تقویت سیستم ایمنی و درمان سرماخوردگی و عفونت‌های سیستم تنفسی از جمله کرونا مؤثر واقع گردد.

در ابتدا به بررسی این روایت و سند آن می‌پردازیم. منبع این روایت کتاب طب الائمه است، نویسنده‌گان این کتاب دو برادر به نام حسین بن بسطام بن سابور الزیات و برادرش عبدالله هستند که هر دو شیعه بوده، ولی مورد اطمینان بودنشان ثابت نشده است و حتی یک روایت هم در کتب اربعه^۱ ندارند. به نقل از حجت الاسلام الهی منش در سایت خبری حوزه نیوز: «در این کتاب نزدیک ۴۰۰ روایت طبی وجود دارد، روایات این کتاب برخی مسند و برخی مرسلا هستند، یعنی برخی از آن‌ها سند دارد و متصل به معصوم است و واسطه نقل خبر تا امام معصوم علیه السلام وجود دارد و در برخی از این روایات واسطه تا افتاده‌اند که از ارزش سند می‌کاهد، عده کمی از بزرگان از این کتاب به عنوان منبع کتاب خودشان استفاده کرده‌اند». وی با بیان اینکه مرحوم طبرسی در کتاب مکارم الاخلاق برخی روایات این کتاب و

طبق نظر این کارشناس دینی: روایت از یک جهت وضوح دارد، ولی از دو جهت محل بحث است، اما از نظر زمان مصرف آن، هر روز نیست بلکه زمان و مقدار مصرف ادویه در تابستان و زمستان را ۳ ماه و ۳ روز در هر ماه می‌داند که ظاهراً مراد سه روز پشت سر هم است و ممکن است باشد، اما دو جهتی که معلوم نیست: یکی این است که آیا برای همه افراد مناسب است یا منع دارویی دارد؟ چنانچه اطباء با آن همه روایتی که در فضلیت حجامت وارد شده برای همه و در همه احوال توصیه نمی‌کنند. جهت دومی که نامعلوم است: مقدار جزء تشکیل‌دهنده هر یک از این سه باهم است و بر اهل تحقیق در این فن پوشیده نیست که مقدار هر یک از این ها تأثیر خاص خود را دارد، نکته مهم دیگری که ما از این حدیث استفاده می‌کنیم، این است که این دارو جنبه پیشگیرانه مانند واکسن دارد تا درمان. وی ادامه داد: دلیل این استظهار؛ یکی اینکه برای مصرف، زمان مشخص تعیین کرده و دوم اینکه می‌فرماید «اگر کسی چنین کند مرض نمی‌شود مگر به مرض موت». اما اینکه جنبه درمانی داشته باشد از این روایت استفاده نمی‌شود: نتیجه بحث اینکه اولاً باید این دارو را به طور قطعی به معصوم نسبت داد و بگوییم این دارو کاظم علیه السلام بلکه باید احتیاط کنیم و بگوییم داروی منسوب به امام کاظم علیه السلام، ثانیاً بگوییم امید است این دارو تأثیر بگذارد، ثالثاً باید مقدار ترکیب این داروها در آزمایشگاه‌ها مشخص شود و همچنین مشخص شود که چه افرادی می‌توانند استفاده کنند، چرا که طبیعت این ادویه گرم است.

چنانچه

در خواص هلیله گفته شده مصرفش برای زنان باردار و بعضی افراد مناسب نیست.» مرتضی مجاهدی، رئیس کارگروه نظام سلامت در جهان اسلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در گفت و گو با اینکا، خاطر نشان کرد که «اگرچه در کتاب‌های داروشناسی طب سنتی این موضوع مورد اشاره قرار گرفته که رازیانه و هلیله داروی خوبی برای برخی از بیماری‌هاست. اما اطباء طب سنتی مصرف هلیله را در بیماری‌های تبدار منوع اعلام می‌کنند، بنابراین دارو از نظر طب سنتی در شرایط بیماری تبدار و تنگی نفس و سرفه منوع بوده و می‌تواند بیماری را شدید کند.» دکتر بیگم سیاه‌پوش پزشک متخصص طب سنتی در گفتگو با جام جم بیان می‌کند: «اثرات ضدوبروس کرونا که برای ترکیبات داروی منتبه به امام کاظم(ع) در فضای مجازی مطرح می‌شود، تاکنون از نظر پزشکی مدرن تأیید نشده است. ضمن این که در طب سنتی داروهای درجه ۳ مانند مصطکی و رازیانه که در داروی مورد اشاره وجود دارد برای درمان بیماری‌ها باید با احتیاط استفاده شود و این داروهای گیاهی اثری در پیشگیری از بیماری‌ها ندارند. اصولاً در طب سنتی پیشگیری از بیماری‌ها با دارو نیست. در مورد عوارض اصلی گیاهان مورداستفاده در این دارو باید بدانید هلیله در طولانی مدت می‌تواند سبب بروز صدمات کبدی و کلیوی و مسمومیت‌های حاد گردد و در طب منوع و مصرف آن در مرحله ابتدایی بیماری تا خطرناک و قاعده‌تا در بیماران مبتلا به کرونا که تازه ابتلاشان تشخیص داده شده نباید مصرف شود. رازیانه ظرفیت سمتی سلولی و ایجاد جهش ژنی داشته و برای گرم مزاجان مضر است و مصطکی مسمومیت زاست و اغلب در طب سنتی به صورت غیرخوراکی تجویز می‌شود.» نعمت‌الله مسعودی، استاد طب سنتی

دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) در مصاحبه با جوان آنلاین عنوان کرده است که: «در طب سنتی اصولاً به بیمار دارو داده می‌شود نه به بیمار؛ به نظرم این یک اشتباه خیلی استراتژیک است که اگر بخواهیم طب سنتی را مثل طب کلاسیک این طور بینیم که برای هر بیماری دارویی را کشف کنیم؛ همچنین به نظرم اشتباه است که روی یک دارو دست بگذاریم و آن را مطرح کنیم؛ مگر اینکه افراد مطرح کننده بیایند و به شکل بالینی روی آن کار کنند. اکنون افرادی هستند که در صورت مصرف این دارو دچار افت فشار خون می‌شوند، در صورتی که اگر ما در خصوص این دارو کار بالینی کنیم، این آزمایش‌ها ثبت می‌شود.» علی آراسته، درمانگر طب اسلامی در مصاحبه‌ای با این پایگاه خبری اظهار داشته: «به صورت تجربه مشاهده کردم که این دارو برای درمان سرماخوردگی صد درصد مؤثر است. کرونا هم یکی از ویروس‌های مجموعه سرماخوردگی است. البته حالت‌های مقاومی دارد که نمی‌تواند برای آن واکسن درست کنند؛ ضمن اینکه بدن هم نمی‌تواند با آن مقابله کند و طول دوره کرونا دو یا سه هفته است تا اینکه ویروس از بدن خارج شود. ما بر روی نمونه‌های زیادی این دارو را تست کردیم، اما اینکه این موارد تست شده را ثبت کرده و آن را تبدیل به تحقیق و مقاله کرده باشیم، این کار را انجام نداده‌ایم.»

شیمیایی در فرآیند تولید شکر سرخ دخالت ندارد و به خاطر وجود بیشترین میزان ملاس سرشار از انواع املاح، ویتامین‌ها و مواد معدنی به خصوص ماده معدنی کروم است. در مقالات خاصیت آنتی‌اکسیدانی آن تأیید گردیده است. از دیدگاه طب سنتی شکر سرخ طبعی گرم و تر دارد و برای رفع سردی مفید است.

در نهایت می‌توان استنباط کرد که تأثیر مفردات داروی منتبه به امام کاظم (ع)، بر روی برخی از انواع ویروس‌ها از مسیر تحقیقات علمی تأیید شده است، اما تا این لحظه مقاله‌ای که به بررسی تأثیر این ترکیب بر کووید-۱۹ پرداخته باشد، به دست نیامده است، لذا طراحی کارآزمایی‌های بالینی برای بررسی اثربخشی این دارو بر بیماری کرونا، تعیین دوز مؤثره دارو و علت تأثیر آن و بررسی عوارض، موارد منع مصرف و شرایط استفاده از آن در گروه‌هایی مانند زنان باردار و شیرده ضروری به نظر می‌رسد.

منابع:

1. Behbahani F. The fact of the claim of corona treatment with a drug attributed to Imam Kazem (AS): Jamejam News; 2020 [cited 2020]. Available from: <https://www.magiran.com/article/4086791>.
2. Bouslama L, Benzekri R, Nsaibia S, Papetti A, Limam F. Identification of an antiviral compound isolated from *Pistacia lentiscus*. Archives of microbiology. 78-2569;(9)202;2020.
3. Cock IE. The medicinal properties and phytochemistry of plants of the genus *Terminalia* (Combretaceae). Inflammopharmacology. 29-203;(5)23;2015.
4. Kalleli F, Bettaieb Rebey I, Wannes WA, Boughalleb F, Hammami M, Saidani Tounsi M, et al. Chemical composition and antioxidant potential of essential oil and methanol extract from Tunisian and French fennel (*Foeniculum vulgare* Mill.) seeds. Journal of food biochemistry. 8(43);2019):e12935.
5. Mishra NN, Kesharwani A, Agarwal A, Polachira SK, Nair R, Gupta SK. Herbal Gel Formulation Developed for Anti-Human Immunodeficiency Virus (HIV)-1- Activity Also Inhibits In Vitro HSV2- Infection. Viruses. 11(10);2018.
6. Oyunsetseg N, Khasnatinov MA, Molor-Erdene P, Oyunbileg J, Liapunov AV, Danchinova GA, et al. Evaluation of direct antiviral activity of the Deva5- herb formulation and extracts of five Asian plants against influenza A virus H3N8. BMC complementary and alternative medicine. 14:235;2014.
7. Pachi VK, Mikropoulou EV, Gkiouvetidis P, Siafakas K, Argyropoulou A, Angelis A, et al. Traditional uses, phytochemistry and pharmacology of Chios mastic gum (*Pistacia lentiscus* var. Chia, Anacardiaceae): A review. Journal of ethnopharmacology. 254:112485;2020.
8. Yakut HI, Koyuncu E, Cakir U, Tayman C, Koyuncu İ, Taskin Turkmenoglu T, et al. Preventative and therapeutic effects of fennel (*Foeniculum vulgare*) seed extracts against necrotizing enterocolitis. Journal of food biochemistry. 8(44);2020):e13284.
9. [cited 2020]. Available from: <https://www.javanonline.ir/fa/news/>.
10. The reality of medicine attributed to Imam Kadhim (AS) from the perspective of hadith science and medical sciences: International Quran News Agency; 22.6.2020 [cited 2020]. Available from: <https://iqna.ir/fa/news/>.
- 11.2020 [Available from: <https://arakmu.ac.ir/vcf/da/news/>.

اما اگر بخواهیم به بررسی اجزای تشکیل‌دهنده این دارو از دیدگاه آخرین مقالات پردازیم، بر اساس جدیدترین تحقیقات برای رازیانه (*Foeniculum vulgare*) تأثیر آنتی‌اکسیدان، ضدالتهاب، ضد باکتری، ضد قارچ، ضدپیروس، ضد تب و تنظیم‌کننده سیستم ایمنی عنوان شده است. علاوه بر این، این گیاه می‌تواند به عنوان ضد جهش ژنی، ضد تومور، کاهنده قند خون و چربی خون و افزایش دهنده حافظه کاربرد داشته باشد. به هر تقدیر به استناد مقالات این گیاه به عنوان سرمایه خوبی از طب سنتی ظهره کرده و مبنای قابل توجهی در بیولوژی دارویی برای تولید و فرمولاسیون داروهای جدید و کاربردهای بالینی آینده فراهم می‌کند (۱، ۲).

مصطفکی (*Pistacia lentiscus* L) به عنوان یک داروی سنتی از ۲۵۰۰ سال پیش استفاده می‌شده، بیش از ۱۲۰ ترکیب شیمیایی در صمغ آن یافت شده است. بر اساس مطالعات اثر این گیاه بر اختلالات گوارشی، التهاب پوست، بهبود زخم، بهداشت دهان و کاهش قند و چربی به اثبات رسیده است. اثر ضدپیروس دارو بر ویروس هپیس سیمپلکس تیپ ۲، کوکساکی ویروس تیپ B5 و آدنوویروس تیپ ۵ تأیید شده است (۳، ۴).

هلیله سیاه (*Terminalia chebulla*) در طب سنتی هندی به دلیل محدوده وسیع کاربرد به عنوان پادشاه گیاهان شناخته می‌شود. مقالات متعددی در باب تأثیرات ضدمیکروبی این دارو موجود است، که از میان آن‌ها می‌توان به تأثیرات ضدپیروس این گیاه بر هرپس سیمپلکس تیپ ۲، ویروس آنفولانزای تیپ A، H3N8 و HIV-1 اشاره نمود.

شکر سرخ در واقع همان شکر خامی است که از عصاره اصلی گیاه نیشکر بدست می‌آید. هیچ ماده و افزودنی

خودم که مخلص شما آنفالانزا شش ساله از اسپانیا

حسین افشاری، دانشجوی کارشناسی پرستاری

اعقا از کجا بدونیم کووید ناینتین
داریم (فک کردی فقط خودت
با کلاسی!!) آنفولانزا داریم،
سرماخوردیدم یا اصن حساسیته؟؟
راسخ خودمنون گاهی فرقمنو باهم
تشخیص نمیدیم. شما هم توقعاتون
الآن تا !!!

دلیل اینی که الان چه پژوهش
چه افراد عادی از رسیدن میترسنه
همینه.

جوابیہ

ساله از اسپانیا.
سلطان الورایس (ادبیات خودت
ضعیفه، اینجوروم نگام نکن) کووید
۱۹ یک ساله از ووهان.

سرما خوردگی و آلرژیم اصن که
اصن بنده خداها ادعایی ندارن.
خیلی خاکی دارن زندگیشون میکنن.
آقا کووید که سرورمان. درس پس
میدیم.

ولی میخوام یکم راجب خودمون
بگم که یکم از ابهام و نگرانیتون کم

سلام من آنفولانزام. همونی که هر سال روزای پاییز و زمستون مهمونتون بودم و بهم عادت کرده بودین.

خود کی خواہیں

کِردم خدمتتون مفید بوده باشه.
کلا زیادی خودمو قبول دارم. ما ویروس
همه همینیم.
یادتون نره ماسکاتون بزنین، رعایت کنین،
که ما اصن حوصله دردرس نداریم. داریم
زندگیمون میکنیم یهو خودتون رعایت
نمیکنین
مارو هم از کار و زندگی میندازین.
همیشه سالم و سلامت باشین.

منابع:

1. Nidhi Singh, SachchidaNand Rai, Veer Singh, Mohan P. Singh, Molecular characterization, pathogen-host interaction pathway and in silico approaches for vaccine design against COVID19-,Journal of Chemical Neuroanatomy,,2020 101874,ISSN 0618-0891, <https://doi.org/10.1016/j.jchemneu.2020.101874>.
  2. Peng Li, Ji-Bo Fu, Ke-Feng Li, Jie-Nan Liu, Hong-Ling Wang, Lei-Jie Liu, Yan Chen, Yong-Li Zhang, She-Lan Liu, An Tang, Zhen-Dong Tong, Jian-Bo Yan,Transmission of COVID19- in the terminal stages of the incubation period: A familial cluster,International Journal of Infectious Diseases,Volume 96,2020,Pages 453-452,ISSN -1201 9712, <https://doi.org/10.1016/j.ijid.2020.03.027>
  3. <https://www.cdc.gov/flu/symptoms/flu-vs-covid19.htm>
  4. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/flu/in-depth/flu-shots/article?#~:text=The%20%CDC%20recommends%20annual%20influenza,Older%20adults>
  - 5.<https://intermountainhealthcare.org/blogs/topics/live-well/03/2020/whats-the-difference-between-a-cold-the-flu-and-coronavirus/>

جونم بگه برآتون....
اولین تفاوتیون تو انتقالمونه. خب. آرژی
که کلاً تکلیفش مشخصه منتقل نمیشه.
کرونا جان ولی غوغاست و اگه من بخواه
یه نفر دیگه رو آلوده کنم، اون سه تا رو
آلوده کرده رفته.

داداشم کووید دوره کمونش یا نخواه
کلاس بزارم «دوراهای که ویروس در
بدن است، ولی علائمی نشان نمی
دهد» خیلی نامعلومه، به عبارتی اگه
بخواه خیلی زیادی هاله‌های ابهامو
برآتون بزدایم تا من او مدم تو بدن تو
یه روز، دو روز نهایتاً چهار روز بعد بغض
میترکه و خودمو رو میکنم، ولی کرونا
جان ازونجا که قدرت دستشے فلا
عشقش کشید دو روز، اگه حال نکرد چار
روز ولی به همینجا ختم نمیشه ممکنه
تا ۱۴ روز تو بدن محترمت باشه (البته
تا ۲۱ روز میگن) ولی بس که مودب
و سربه زیره انگار نه انگار هست اصن /
آلرژی هم که کلاً فصلی میاد و میره.
بدون فوت وقت میریم که داشته باشیم
تفاوت سومونو. من بدیخت واکسنومو
ساختن. همه جا مظلوم بودم و میتوین
خیلی شیک از حیله های من در امان
باشین ولی کووید اعظم داره جولون میده
و میده و .... حالا البته یه زمزمه هایی
شنیدما که میخواهد بیاد، ولی فعلاً آزاد
ورهاست. پس مراقب خودتون باشین
نگیرین (یکم زیرآب رفیق بزنیم بد
نیس). البته چون واکسن محدوده،
مراقب باشین منم نیام و گرنه منم کم
زجرتون نمیدم.

تو پرانتر بخواه بگم در حال حاضر فقط
و فقط افرادی که در معرض خطرن
بزایین بزنن. مثلاً بچه‌های شش ماه به
بالا، خانومای باردار، افراد مسن بالای
۵۰ سال خصوصاً بالای ۶۵ سال، افراد
دارای بیماری‌ای قلبی ریوی و کلاً بیماری‌ای
زمینه‌های. خلاصه یه و حمله نکنین
دارخونه تا. لطفاً!!!!!!

خسته که نشدی؟
علمومه که نه. بس که جذابممممم.
خود شیفته‌ام خودتی. اه
بریم که داشته باشیم (این سکانس:
برخاستن یک دانشجو از صندلی و
پرسیدن سوال)

و اینم یادتون باشه اغلب سرفه‌های
خشک ایجاد می‌کنیم. ولی گاهی
سرماخوردگی‌هایی که منشا باکتریال
دارن خلط و سرفه‌های خلط دار ایجاد
میکنن.

امیدوارم این بیوگرافی جذابی که عرض
کجا!!!!!!

که دارتش و ما هیبیج تبعیض تا
یه مورد آخرم بگم سرتون درد نیارم.
احساس درد یا گرفتگی تو قفسه سینه
هست، که در کمال ناباوری فقط کوویده
که دارش و ما هیبیج تبعیض تا
کجا!!!!!!

و اینم یادتون باشه اغلب سرفه‌های
خشک ایجاد می‌کنیم. ولی گاهی
سرماخوردگی‌هایی که منشا باکتریال
دارن خلط و سرفه‌های خلط دار ایجاد
میکنن.

*** قبیل از تزریق آن را به دمای محیط ۲۵ درجه سانتی گراد برسانید.

*** برای برداشتن کاپ، حتماً سرنگ را به صورت عمود و رو به بالا نگه دارید. در غیر این صورت به علت ایجاد فشار منفی حدود ۱/۱ سی سی از محتویات به بیرون کشیده می شود.

*** محل تزریق را بازوی غیرغالب (معمولًاً بازوی چپ) انتخاب کنید و از قبل محل تزریق را با آب و صابون شستشو دهید.

واکسن آنفولانزا آنتیزن سطحی ویروس آنفولانزا را دارد که روی تخمرغ های بارور تکثیر داده می شود. این واکسن به صورت سوسپانسیون در سرنگ های آماده مصرف می شود. مقدار واکسن نیم سی سی می باشد و به شکل مایع شفاف و بی رنگ در سرنگ های تک دوز موجود است.

*** واکسن باید در دمای ۲ تا ۸ درجه سانتی گراد در طبقه میانی یخچال، دور از نور و انجام دنگهداری شود.

روش تزریق واکسن آنفولانزا فصل

*** برای افرادی که علایم سرماخوردگی را دارند تا زمان رفع شدن کامل علایم، تزریق مجاز نمی باشد.

*** اگر کودکان ۶ ماهه تا ۹ ساله برای اولین بار واکسن را دریافت می کنند، باید واکسن در دو نوبت و به فاصله یک ماه تزریق شود، ولی اگر سال های قبل واکسن زده اند تزریق یک نوبت کافی است. برای بزرگ سالان و کودکان بالای ۹ سال یک نوبت تزریق می شود.

*** واکسن ۴ طرفیتی برای کودکان زیر ۳ سال تزریق نشود.

*** مادران باردار بهتر است در ۳ ماهه دوم یا سوم واکسن را تزریق کنند.

منابع :

1. <http://groshanaie.blogfa.com>

۲. پادکست دکتر فرناز محمدی (واکسن آنفولانزا در کودکان) متخصص اطفال
@drfarnazmohamed

*** از پنبه بدون الک استفاده کنید، چون در صورت نفوذ به داخل، باعث بی اثر شدن قسمتی از ماده فعال واکسن می گردد.

۰ به هیچ وجه سرنگ واکسن را هوایگیری نکنید. در صورت هوایگیری، حدود ۰/۲ سی سی از محلول در فضای داخل نیدل باقی میماند.

*** برای تزریق واکسن، کمی پوست بازو را به بالا بکشید و با زاویه عمود آن را تزریق کنید و کاملاً خالی نمایید. برای افراد لاغر می توانید کمی به سوزن زاویه بدهید.

*** واکسن باید به صورت زیر جلدی عمیق تزریق شود.

*** بهتر است هگام تزریق فرد دست خود را به روی سینه قرار دهد و بعد از تزریق دست خود را به آرامی شل کرده و در کنار خود قرار دهد.

*** محل تزریق را ماساژ ندهید (هر گونه فشار اضافی می تواند مقداری از واکسن را خارج کند).

آنفلوانزا و کووید-۱۹

عادل سليماني فر دانشجوی کارشناسی پرستاری

آنفلوانزا و کووید-۱۹ هر دو بیماری تنفسی واگیر هستند. به این معنی که بر ریه‌ها و تنفس شما تأثیر می‌گذارند و به دیگران نیز سرایت می‌کنند. اما به دلیل ویروس‌های مختلف ایجاد می‌شوند. کووید-۱۹ در اثر عفونت با کرونا ویروس جدید (به نام SARS-COVID-2) و آنفلوانزا در اثر عفونت با ویروس‌های آنفلوانزا ایجاد می‌شود. از آنجا که برخی از علائم آنفلوانزا و کووید-۱۹ مشابه هستند، تشخیص تفاوت بین آن‌ها فقط بر اساس علائم ممکن است دشوار باشد و برای تأیید تشخیص آزمایش انجام می‌شود.

آنفلوانزا و کووید-۱۹ دارای ویژگی‌های مشابه بسیاری هستند، اما تفاوت‌های اساسی بین این دو وجود دارد. هر دو باعث بیماری تنفسی می‌شوند، که به صورت طیف گسترده‌ای از بیماری از بی علامت یا خفیف تا بیماری شدید و مرگ بروز می‌کند. هر دو ویروس از طریق تماس، قطرات در هنگام عطسه و سرفه و صحبت کردن فرد مبتلا منتقل می‌شوند. در نتیجه، همان اقدامات بهداشت عمومی، مانند بهداشت دست و بهداشت تنفسی (سرفه در گودی آرنج یا دستمال و دفع سریع دستمال)، اقدامات مهمی است که همه می‌توانند برای جلوگیری از عفونت انجام دهند.

افراد آلوده به ویروس کرونا یا آنفلوانزا ممکن است چند روز متوجه بیماری خود نشوند و در این مدت می‌توانند ناآگاهانه بیماری را قبل از اینکه بیمار شوند، به دیگران منتقل کنند. داده‌ها تا به امروز حاکی از آن است که ۸۰٪ از موارد ابتلاء به کووید-۱۹ خفیف یا بدون علامت هستند، ۱۵٪ دچار عفونت شدید و نیاز به اکسیژن و ۵٪ عفونت تانیاز به تهییه مصنوعی دارند. این عفونت شدید و بحرانی بالاتر از مواردی است که برای عفونت آنفلوانزا مشاهده می‌شود.

کودکان، زنان باردار، سالخوردگان، مبتلایان به بیماری‌های مزمن و کسانی که سیستم ایمنی ضعیفی دارند، بیشتر در معرض خطر عفونت شدید آنفلوانزا قرار دارند. برای کووید-۱۹، درک فعلی ما این است که سن بالاتر و شرایط زمینه‌ای خطر ابتلاء به عفونت شدید را افزایش می‌دهد. خطر عوارض در کودکان سالم مبتلا به آنفلوانزا بیشتر از مبتلایان به کووید-۱۹ است. نوزادان و کودکان مبتلا به بیماری زمینه‌ای در معرض خطر ابتلاء به آنفلوانزا و کووید-۱۹ قرار دارند.

میزان مرگ‌ومیر ناشی از کووید-۱۹ بیشتر از آنفلوانزا، بهویژه آنفلوانزای فصلی می‌باشد. با این حال، مرگ‌ومیر تا حد زیادی توسط دسترسی و کیفیت مراقبت‌های بهداشتی تعیین می‌شود.

درمان

در مورد کووید-۱۹ داروهای ضدویروسی و سایر روش‌های درمانی در حال آزمایش هستند، تا بینند آیا می‌توانند به طور مؤثری علائم را برطرف کرده و یا مدت بیماری را کوتاه کنند. در حال حاضر، درمان تا فقط به صورت وریدی در دسترس هستند، بنابراین برای بیماران خارج از شرایط بیمارستان تجویز نمی‌شوند. استیتوی ملی بهداشت امریکا (NIH) راهنمایی در مورد درمان کووید-۱۹ تهیه کرده که به طور منظم با ظهور شواهد جدید در مورد گزینه‌های درمان به روز می‌شود. Remdesivir یک ماده ضدویروسی است که به عنوان درمانی برای کووید-۱۹ مورد بررسی قرار گرفته و تحت مجوز استفاده اضطراری (EUA) در دسترس است. در حال حاضر هیچ دارو یا داروی درمانی دیگری که توسط سازمان غذا و داروی آمریکا (FDA) تأیید شده باشد، برای جلوگیری یا درمان کووید-۱۹ وجود ندارد. مطالعات برای کسب اطلاعات بیشتر در حال انجام است.

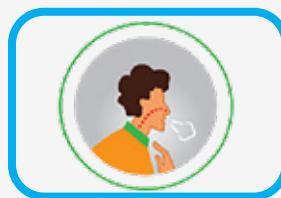
در مورد آنفلوانزا داروهای ضدویروسی خوارکی می‌توانند علائم را برطرف و گاهی مدت بیماری را کوتاه کنند. این روش‌های درمانی خوارکی هستند، می‌توانند برای بیمارانی که در بیمارستان بستری نیستند و همچنین بیماران بستری در بیمارستان تجویز گردند. نه آنفلوانزا و نه کووید-۱۹ با آنتی‌بیوتیک تا قابل درمان نیستند، آن‌ها فقط در مورد عفونت‌های باکتریایی کار می‌کنند. داروهای ضدویروسی ممکن است طول هر دو بیماری را کوتاه کنند.

وضعیت کووید-۱۹ به سرعت در حال تغییر است. از آنجا که این بیماری توسط ویروس جدید ایجاد می‌شود، اکثربت قریب به اتفاق مردم هنوز مصنونیتی نسبت به آن ندارند. پزشکان و دانشمندان در تلاشند میزان مرگومیر کووید-۱۹ را تخمین بزنند، اما در حال حاضر تصور می‌شود که این میزان نسبتاً بیشتر (بیشتر از ۱۰ برابر یا بیشتر) از اکثر انواع آنفلوانزا باشد. بنابراین با توجه به نبود درمان قطعی برای این بیماری بهترین راه برای حفظ سلامتی، رعایت اصول پیشگیری از بیماری می‌باشد.

منابع:

- <https://www.hopkinsmedicine.org.cdn.ampproject.org>
- <https://www.who.int/westernpacific/news/q-a-detail/q-a-similarities-and-differences-covid-19and-influenza>

وجود دارد که افراد ویروس را حدود ۲ روز قبل از اینکه علائم یا نشانه‌هایی را تجربه کنند، گسترش دهنده و حداقل ۱۰ روز پس از ظهور علائم یا نشانه تا مسری باقی بمانند. اگر کسی بدون علامت باشد یا علائم وی برطرف شود، پس از آزمایش مثبت برای کووید-۱۹، ممکن است حداقل ۱۰ روز مسری باقی بماند. هم برای کووید-۱۹ و هم برای آنفلوانزا، انتشار ویروس حداقل از ۱ روز قبل از بروز علائم ممکن است. به نظر می‌رسد کودکان بزرگتر و بزرگسالان مبتلا به آنفلوانزا در طی ۴-۳ روز ابتدایی بیماری خود بیشتر مسری هستند، اما بسیاری از آن‌ها حدود ۷ روز مسری باقی می‌مانند. نوزادان و افراد دارای سیستم ایمنی ضعیف می‌توانند حتی برای مدت طولانی مسری باشند.

علائم

COVID-19: ناشی از ویروس کرونا ۲۰۱۹ است که به آن SARS-CoV-2 نیز می‌گویند. آنفلوانزا: ناشی از هر یک از انواع مختلف ویروس‌های آنفلوانزا است.

علائم

هر دو بیماری می‌توانند باعث تب، سرفه، بدن درد و گاهی اوقات استفراغ و اسهال (بهویژه در کودکان) شوند. هر دو می‌توانند منجر به ذات‌الریه شوند. هر دو با پرداختن به علائمی مانند کاهش تب درمان می‌شوند. موارد شدید ممکن است نیاز به بستری در بیمارستان داشته باشد و بیماران بسیار بدحال ممکن است به یک دستگاه تنفس - دستگاهی که به آن‌ها کمک می‌کند نفس بکشند - نیاز داشته باشند.

اما بسیاری از افراد آلوده به ویروس کرونا احساس بیماری نمی‌کنند یا علائمی ندارند. اما همچنان می‌توانند ویروس کرونا را به افراد دیگر منتقل کنند.

برخلاف آنفلوانزا، کووید-۱۹ گاهی می‌تواند باعث شود که فرد به طور ناگهانی حس بویایی (آنوسمی) یا چشایی (اگزوژیا) خود را از دست بدهد. آنفلوانزا به طور معمول بر حس بویایی یا چشایی فرد تأثیر نمی‌گذارد.

پیشگیری

هر دو می‌توانند توسط پوشیدن ماسک، شستن مکرر و کامل دست، سرفه در آرنج، ماندن در منزل و محدود کردن تماس و حفظ فاصله فیزیکی قابل پیشگیری باشند.

واکسن

برای کووید-۱۹ هیچ واکسنی در حال حاضر در دسترس نیست، اگرچه ساخت و آزمایش در حال انجام است. اما واکسن آنفلوانزا برای پیشگیری از خطرناکترین انواع و یا کاهش شدت یا مدت زمان آن در دسترس و مؤثر است. واکسینه شدن آنفلوانزا در سال جاری برای هنوز در دست بررسی است. این امکان

مدت بیماری‌زایی

در آنفلوانزا معمولاً ۱ تا ۴ روز پس از عفونت علائم ظاهر می‌شود. به طور معمول، ۵ روز پس از آلوده شدن به فرد علائم ایجاد می‌شود اما علائم می‌تواند از ۲ روز پس از عفونت یا ۱۴ روز بعد از عفونت ظاهر شود. و دامنه زمانی می‌تواند متفاوت باشد. در کووید-۱۹، اینکه چه مدت کسی می‌تواند ویروس عامل کووید-۱۹ را گسترش دهد، هنوز در دست بررسی است. این امکان

چین چگونه کرونا ویروس را در شروع سال نو مهار کرد؟

ناهد توکل، دانشجوی دکتری پرستاری

مانند استادیوم ها و سالن های کنفرانس که به عنوان بیمارستان تغییر کاربری داده شده بودند قرنطینه شدند. دولت چین همچنین غربالگری هایی از قبیل شناسایی زود هنگام بیماران و ردیابی دقیق تماس های بیماران با عامل ویروسی را در دستور کار قرار داده و مردم را به رعایت بهداشت دست، ضدعفونی سطوح و استفاده از ماسک تشویق کرد.

اجرای این سیاست ها در چین، باعث کاهش شیوع بیماری کرونا به خصوص در استان هایی دیگر چین شد و در طی دو هفته منجر به کاهش موارد ابتلا به کرونا گردید.

منابع:

1. Chen S, Yang J, Yang W, Wang C, Bärnighausen T. COVID19- control in China during mass population movements at New Year. *The Lancet*. 2020 Feb 24.
2. WHO. Coronavirus disease (COVID2019-) situation reports. Feb 2020 ,19. https://www.who.int/docs/default-source/coronavirus/situationreports/-20200218sitrep-29-covid19-.pdf?sfvrsn=6262de9e_2 (accessed Feb 2020 ,19).

هارانیز تعطیل کرد. تنها تعداد کمی از سرویس های حمل و نقل عمومی به فعالیت خود ادامه دادند و کلیه سفرهای بین استانی با اتوبوس تعطیل گردید. مردم چین با کمک سیاست های دولتی و افزایش آگاهی از طریق آموزش توسط رسانه های ارتباط جمعی با انجام اموری مانند ماندن در خانه تا حد امکان، محدود کردن تعاملات اجتماعی و استفاده از وسائل حفاظتی مانند ماسک و دستکش در موقع ضروری خروج از خانه در کنترل بیماری به یکدیگر کمک کردند.

سیاست دیگری که دولت چین برای کنترل ویروس کرونا به کار برد؛ طولانی کردن تعطیلات سال نو به بیش از دوره کمون بیماری بود تا این طریق بتواند از بازگشت زود هنگام افراد ناقل بدون علامت از تعطیلات و گسترش بیماری جلوگیری کند و این افراد را تا سپری شدن دوره بیماری و درمان در قرنطینه خانگی نگهداری. همچنین افرادی که تست کرونای آنها مثبت شده بود در بیمارستان خارج شده بودند که می توانستند بیماری را به دیگران منتقل کنند.

دولت چین مردم را تشویق کرد که در خانه بمانند، تجمعات بزرگ را منع کرد، رویدادهای بزرگ عمومی را لغو کرد یا به تعویق انداخت و دانشگاه ها، مدارس، ادارات دولتی، کارخانه های ، موزه ها و کتابخانه

دُرْجَه

دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه
دُرْجَه

در این ایام وانفسای دنیا
دوای درد می‌جویند همه جا

نه دارو و نه واکسن نه علاجی
پزشکان گیر کردند در معما

بلا و درد و بیماری و وحشت
نهادند اسم ویروسش، کرونا

تورم با گرانی چند تحریم
به همراه مرض شد عاید ما

فقط نفس کشیدن رایگان بود
که ویروس هم ببسته این هوا را

همه جای فراخی بسته گشته
فلک دانسته بندد او کجا را

در این اوضاع به مردن خوش ببودیم
که در مرگ مجلسی داریم مهیا

که آن هم با چنین اوضاع ناجور
برفت و می‌شویم تنها تنها

همه خشک و تری یکجا ز کف رفت
نه در ساحل امان، نه در مصلا

نمی‌دانم که این تا امتحان است
و یا که انتقام است ای خدایا

نه راه پس نه راه پیش داریم
ببر پس ای خدا ما را به بالا

عزیزم تو بشور دستی و صورت
بنز ماسکی تو در هر لحظه هرجا

تمام کادر درمان به فنا رفت
که بهرت حل کنند راز بقا را

(تمام حرف این ایام همین جاست
که راز زندگی در *فاصله* هاست.)

۱۰
۹
۸
۷
۶
۵
۴
۳
۲
۱

مکان پس از کرونا

این طوفان خواهد گذشت، اما تصمیم‌های حال حاضر ما می‌تواند مسیر زندگی مان در سال‌های پیش رو را تغییر دهد. از آنجا که انسان در حال حاضر با یک بحران و طوفان جهانی مواجه است، تصمیماتی که ملت و دولت می‌گیرند، احتمالاً جهان سال‌های بعد را رقم خواهد زد، که این تصمیم کل ابعاد یک کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

بله، طوفان خواهد گذشت، گونه انسان نجات خواهد یافت و اکثر ما زنده خواهیم ماند، اما در دنیای متفاوت منزل خواهیم کرد.

در شرایط بحرانی حال حاضر ما با دو تصمیم روبرو هستیم، که هر کدام منحصراً به نوبه خود بسیار مهم است و اولین گزینه انتخاب بین توالتیر(تمامیت خواهی) و توانمندسازی شهرنشدنی است. دومین گزینه انتخاب بین انزوای ملی و یکپارچگی جهانی است. نظارت زیر پوستی به منظور پایان دادن به پاندمی ضروری است. اتمام جمعیت باید از یک راهنمای واحد پیروی کند. دو راه اصلی برای رسیدن به این هدف وجود دارد، یک روش مختص دولت است که به نظارت مردم پردازد و آن‌ها یی را که قوانین را زیر پا می‌گذارند، تبیه کنند، درست مثل این روزها که افرادی که ماسک نمی‌زنند، باید جریمه پرداخت کنند. به عنوان مثال کشور چین از راههای مختلف می‌تواند این بحران را کنترل کند به عنوان مثال:

نظارت دقیق تلفن‌های هوشمند افراد استفاده از دوربین‌های تشخیص چهره و ادار کردن مردم به چک کردن دمای بدن و وضعیت سلامتی شان ردیابی کردن رفت و آمدۀ افراد در سال‌های اخیر هم دولتها و هم شرکت‌ها تکنولوژی‌های حتی پیشرفته‌تری را برای ردیابی، نظارت و دستکاری افکار عمومی مورد استفاده قرار داده‌اند.

پس اگر هوشیار نباشیم این پاندمی ممکن است به نقطه عطفی در تاریخ نظارت بدل شود. تکنولوژی‌های نظارتی با سرعتی باورنکردنی در حال پیشرفت هستند و آنچه تا ۱۰ سال پیش علمی-تخیلی به نظر می‌رسید، امروزه اخباری تاریخ گذشته، به حساب می‌آید.

به عنوان یک آزمایش ذهنی دولتی فرضی را در نظر بگیرید، که از تمامی شهروندان خواسته است که یک بازوبند بیومتریک برای نظارت بر دمای بدن و ضربان قلب را ۲۴ ساعته به بازو بینندن، نتایج به دست آمده به وسیله الگوریتم دولتی جمع‌آوری و تحلیل می‌شود. این الگوریتم تا پیش از آن که خودتان بدانید، خواهند دانست که شما بیمار هستید و همچنین می‌دانند که شما کجا بوده و با چه کسانی ملاقات کرده‌اید. یک همچنین نظامی خیلی سریع می‌تواند جلوی این ایده‌می را بگیرد، اما قضیه این است که این نظام به یک سیستم نظارتی جدید و حشتناک تبدیل می‌شود، که حتی بهتر از خودمان شخصیتمن را می‌شناسند، حتی می‌توانند متوجه شوند چه موقع و چه چیزی ما را خوشحال یا ناراحت می‌کند و در نهایت می‌توانند احساساتمان را دستکاری کنند. کره شمالی را در سال ۲۰۳۰ تصور کنید که تمام شهروندان مجبورند دستبندهای بیومتریک را ۲۴ ساعت به دست داشته

باشدند، اگر در حال گوش فرادادن به سخنرانی قائد اعظم باشید و دستبیندان علائم خرابی در شما گزارش کند، شما از دست رفتهاید. البته شما می‌توانید خود را مجاب کنید که نظارت بیومتری یک روش موقتی است که هنگام وضعیت اورژانسی مورد استفاده قرار می‌گیرد و هنگامی که وضعیت اضطراری پایان یافته، این روش هم کنار گذاشته خواهد شد، اما اقدام‌های موقتی خصلت بدی دارند و آن این است که وضعیت‌های اضطراری را تداوم می‌بخشند، مخصوصاً به این دلیل که

وضعیت‌های اضطراری جدید همواره در افق در کمین هستند. حتی زمانی که نرخ شیوع کرونا ویروس به صفر کاهش پیدا کند، بعضی از دولت‌های حرجی اطلاعات، این ادعا را مطرح خواهند کرد که نیاز به سیستم نظارت بیومتریک بر جای خود باقیست.

در سال‌های اخیر جنگی بزرگی بر سر حريم سخنی در حال درگرفتن است. بحران کرونا ویروس می‌تواند نوکتیز پیکان جنگ باشد. چرا که در انتخاب بین حريم سخنی و سلامت مردم، غالب سلامت را انتخاب خواهند کرد. در حقیقت این که از مردم بخواهید میان حريم شخصی و سلامت بهره ببریم، ما می‌توانیم حفاظت از سلامتمن را انتخاب کنیم و در نتیجه اپیدمی کرونا ویروس را پایان دهیم و به وسیله ایجاد یک رزومه نظراتی توالتیر بلکه به وسیله توامندسازی شهروندان. نظارت متمرکز و تنبیه‌های شدید، تنها راه مجاب کردن مردم در پذیرش خطمشی‌های مفید نیست. وقتی که به مردم واقعیت‌های علمی اطلاع‌رسانی بشود و مردم به مقامات دولتی اعتماد کنند که حقایق را به آن‌ها منتقل می‌کنند، شهروندان بدون نیاز به نظارت آقا بالا سر کاری را انجام می‌دهند که درست است. یک جمعیت خود انگیخته و به خوبی آگاه شده معمولاً بسیار قادر تر و موثرتر از جمعیت ناآگاه عمل خواهد کرد. دومین تصمیم مهمی که ما با آن روبرو هستیم، انتخاب بین انزواهی ملی و یکپارچگی جهانی است. کشورها باید خواستار این باشند که آشکارا اطلاعاتشان را در اختیار یکدیگر بگذارند و خاضعانه به دنبال کسب راهکار از همدیگر باشند و همچنین باید بتوانند به این داده‌ها و بینش‌هایی که کسب می‌کنند، اعتماد کنند.

نیاز دیگر رسیدن به توافق جهانی بر سر مسئله مسافت است در صورتی که به یک توافق جمعی برسیم که در آن غربالگری اولیه مسافران در کشور مبدأ صورت گیرد، اگر شما بدانید که تنها مسافرانی که به دقت غربال شده‌اند اجازه ورود به هواپیما را یافته‌اند شما بیشتر راغب خواهید بود که آن‌ها را در کشور خود بپذیرید. در نهایت اگر یکپارچگی جهانی را انتخاب کنیم نه تنها پیروزی در برابر کرونا ویروس خواهد بود، بلکه پیروزی است در برابر تمامی اپیدمی‌های آینده و بحران‌هایی که ممکن است بر گونه انسان در قرن ۲۱ بتأذد.

منبع:

نوح هراري يووال ، فاینانشیال تایمز، ۱ فروردین ۱۳۹۹ :
<https://www.ft.com/content/19d11-6858-90308ea-a3c-91fe6fedcca75>

مشترک احادیث

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: تا زمانی که مؤمن در کمک به برادر مؤمن خود کوشایش باشد، خدا هم او را کمک و یاری خواهد کرد. [بحارالأنوار، ج ۷۴، ص ۳۱۲]

***

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: بهترین اعمال در پیشگاه الهی سه چیز است: ایجاد خوشحالی در دل مؤمن، رفع گرسنگی، و زدودن غم و اندوه از چهره او. [بحارالأنوار، ج ۷۴، ص ۳۱۲]

***

امام صادق علیه السلام فرمود: از رسول خدا سؤال شد، محبوبترین مردم در پیشگاه خدا کیست؟ پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که بیشترین سود و خدمت را به مردم عرضه نماید. [بحارالأنوار، ج ۷۳، ص ۳۳۹]

***

امام صادق علیه السلام فرمود: به خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله و جانشین او ایمان نیاورده کسی که وقتی برادر مؤمنش نیازش را پیش او مطرح می‌کند با خوشروئی برخورده نکند، پس در صورتی که قدرت داشت نیاز او را بر طرف می‌کند و اگر خودش نتوانست با کمک دیگری اقدام می‌کند تا بر طرف نماید، اگر مؤمنی چنین عمل ننماید بنابراین ولایتی بین ما اهل‌بیت و او نخواهد بود. [بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۱۷۶]

***

امام علی علیه السلام: دنیا همه‌اش نادانی است، مگر آن جها که علم باشد و علم همه‌اش حجت است، مگر علمی که به آن عمل شود. [بحارالأنوار: ۹/۲۹/۲]

***

امام صادق علیه السلام: آیا به شما بگویم که مکارم اخلاق چیست؟ گذشت کردن از مردم، کمک مالی به برادر (دینی) خود و بسیار به یاد خدا بودن. [معانی الأخبار، ص ۱۹۱، ح ۲]

***

امام علی علیه السلام: فضائل اخلاقی و صفات پسندیده چه به سختی به دست می‌آیند و چه آسان از دست می‌روند. [شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۲۵۹، ح ۳۸]

هجر تو با ما کار خود را
کرد، برگرد
مجنونمان کرد و بیابان گرد،
برگرد

دیدی که مهرت، مبتلامان
ساخت، تا سوخت؟!
دیدی که غم، بر ما چه ها
آورد، برگردا!

آقا! نبودی... عاشقی، خون
خورد، تا مرد...
آقا! نبودی... باغ مان شد
زرد، برگردا!

ماییم و صبر و دیدهای بیدار،
خونبار...
ماییم و زخم یک جهان
نامرد؛ برگردا!

فردا که تابوتم رود بر دست...
دیر است
امشب که می‌پیچم به خود
از درد... برگردا!

اشک از غمت، در گل فرو
می‌خفت، می‌گفت:
خشکید چشمی بر رهت...
برگردا... برگردا!

کچان نامرد

شراز حسن سیلانی

أى هالحزن ...

أنمر تو ئيمك ركبتاڭ من الجثوف قىدۇرنا؟
أى اندوه ...

آيا زانوات از زانو زدن بىرىنىڭ يامان بەدرد نىامد؟

امين معلوم

گرچە ئىن شەھر اسان شىدە ئازىمكارى
من پەستارم و عمرىست خطرگىرى دەلم